

Informatieavond 5 juni 2019

Wetgeving fokken met gezelschapsdieren

De informatie over fokken met kortsnuiten, waaronder het rapport 'fokken met kortsnuitige honden' met de criteria, is te vinden op www.houdenvanhonden.nl/fokkenkortsnuiten

In onderstaande vragen en antwoorden treft u in beknopte vorm de meest relevante informatie aan over het onderwerp zoals dit tijdens de informatieavond gepresenteerd is.

- **Wat is de aanleiding voor de publicatie van de criteria voor fokken met kortsnuitige honden?**

Het thema kortsnuiten en extreme uiterlijke kenmerken is niet nieuw. Dit thema speelt al vele jaren. Zowel in Nederland als in Europees verband is hier veel aandacht voor. De kennelclubs in andere landen hebben hierover gepubliceerd en maatregelen genomen. Ook met de rasverenigingen zijn er de afgelopen jaren diverse sessies geweest over de op handen zijnde wetgeving. Daarin is de noodzaak voor het nemen van maatregelen en het afsluiten van een convenant nadrukkelijk aangegeven.

- **Waarom zijn de criteria voor fokken met kortsnuiten opgesteld?**

Er is al wetgeving sinds 1 juli 2014 (zie: [Artikel 3.4 Besluit houders van dieren](#)) maar daar is tot nu toe vrijwel niet op gehandhaafd. Via handhavingsverzoeken en rechtszaken is door organisaties geprobeerd hier verandering in te krijgen. De wet bleek echter onvoldoende concreet te zijn en daarom heeft de minister criteria op laten stellen. Bij de extreme kortsnuiten bleken er grensoverschrijdende gezondheids- en welzijnsproblemen te zijn. Dit is als eerste aangepakt, maar de wet heeft in principe een bredere werking.

- **Waarom zijn de criteria door het ECGG en niet door de Raad van Beheer opgesteld?**

Er is jurisprudentie die aangeeft dat het opstellen van handhavingscriteria wetenschappelijk moet gebeuren. Tevens is daarbij aangegeven dat de opsteller onafhankelijk moet zijn. De Raad van Beheer is partij/betrokken in het proces van fokken. Dit betekent dat een bijdrage van de Raad van Beheer de uitkomst van het rapport onbruikbaar zou maken. Dat is de reden dat de overheid het ECGG de opdracht heeft gegeven de criteria op te stellen.

- **Wie is verantwoordelijk / aansprakelijk bij beoordeling criteria?**

De fokker is aansprakelijk voor de keuze van de ouderdieren en het fokken van de pups en juridisch verantwoordelijk in het kader van artikel 3.4.

Rasvereniging(en), Raad van Beheer, FCI en keurmeesters zijn niet juridisch verantwoordelijk maar hebben wel een morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid t.a.v. artikel 3.4.

Dierenartsen zijn mogelijk juridisch verantwoordelijk, denk bijvoorbeeld aan medewerking verlenen aan kunstmatige inseminatie van kortsnuitige honden, maar hebben zeker ook een morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid t.a.v. artikel 3.4.

De overheid is verantwoordelijk voor de regelgeving, controle en handhaving. De handhaving is gedelegeerd aan de NVWA en LID. Hieronder valt ook controle op import en de controle op fokkers buiten de stamboomfokkerij.

- **Wat is het risico voor mij als fokker?**

Het fokken met kortsnuitige honden is alleen toegestaan met ouderdieren die voldoen aan de criteria. Als de honden niet voldoen aan de criteria dan overtreedt de fokker de wet. Bij constatering en bewijs hiervan kan de overheid sancties opleggen. Sancties kunnen zowel op bestuursrechtelijk als strafrechtelijk niveau worden opgelegd en zijn afhankelijk van de ernst van de overtreding. Waarschuwingen en geldboetes zijn mogelijk sancties. Daarnaast bestaat er ook een risico van civiele rechtszaken die pupkopers kunnen aanspannen tegen de fokker. Overtreding van de wet maakt de fokker zeer kwetsbaar voor hoge claims. Ook kan er een klacht worden ingediend bij het tuchtcollege van de Raad van Beheer.

- **Wat is het risico voor de rasvereniging?**

Het vermelden van puppy bemiddeling, nest-publicaties en fokkerslijsten van nesten en fokkers die strafbaar worden gesteld zou kunnen worden gezien als een mate van medeverantwoordelijkheid. Dit levert een groot risico op voor schade van de reputatie van de vereniging als belangenbehartiger van de gezondheid van het ras.

- **Kan de Raad van Beheer stambomen weigeren?**

Dat is erg lastig en niet eenduidig. We hebben regels waaraan we ons moeten houden. We hebben een verplichting aan FCI regels. Ook hebben we een verplichting naar fokkers, niet alleen vanuit onze regelgeving maar ook vanuit onze monopoliepositie. De stamboom is juridisch gezien niet meer dan de vastlegging van een feit. Moreel gezien willen we natuurlijk ook niet dat we stambomen afgeven voor nesten die niet voldoen aan de wettelijke normen. We zitten daarmee nu in een kwetsbare positie.

We hopen daarom zo snel mogelijk fokbegeleidingsplannen/convenanten met de kortsnuitige rassen te kunnen afspreken. Als de overheid akkoord gaat met de plannen dan gelden de regels voor het afgeven van stambomen voor deze rassen voor alle fokkers van stamboomhonden, ook als ze geen lid zijn van een rasvereniging.

- **Wat gebeurt er nu met de fokkers van niet-stamboomhonden?**

Voor de fokkers van niet-stamboomhonden gelden precies dezelfde criteria. Dat betekent dat ook zij moeten voldoen aan de wet. We hebben bij de overheid aangedrongen op goede controle en handhaving van deze groep. Het kan niet zo zijn dat alleen de fokkers van stamboomhonden, omdat deze fokkers goed registreren en transparant zijn, onder de controle gaan vallen. De maatregel is bedoeld om de gezondheid van de rassen te verbeteren. Dan moet er ook voldoende controle zijn op de grootste groep die pups en honden op de markt zet. De grootste groep, naar schatting minimaal 80 tot 90% van het aantal pups van kortsnuiten, is de handel en niet-stamboomfokkerij.

We zullen bij het ministerie nadrukkelijk aandacht vragen voor de 'communicerende vaten' met andere woorden: maatregelen voor de georganiseerde kynologie leiden tot vlucht of een toename van de ongeorganiseerde, vaak clandestiene, fokkerij en handel. Daarmee kan het effect van de maatregel averechts werken.

- **Hoe zit het nu met honden uit het buitenland die ik importeer die niet voldoen aan de Nederlandse criteria?**

Het bezit van een hond die niet voldoet aan de criteria is niet strafbaar. Het fokken met een hond die niet voldoet is dat wel. We vinden dat ook een eigenaar een grote medeverantwoordelijkheid heeft in dit proces. Geen vraag naar honden met extreme uiterlijke kenmerken zorgt sneller voor geen aanbod, ook uit het buitenland. Ook een eigenaar zou moeten streven naar zo gezond mogelijke honden zonder extreme uiterlijke kenmerken.

- **Wat staat er nu in het kort in het rapport van de overheid?**

In het rapport (zie www.houdenvanhonden.nl/fokkenkortsnuiten) staan de criteria voor handhaving. De handhaving gebeurt op basis van praktisch uitvoerbare metingen. De inspecteurs moeten criteria op locatie kunnen vaststellen.

Er is gekozen voor stoplichtmodel:

Rood = fokverbod

Oranje = gedoogd onder voorwaarden

Groen = ideale norm

Er wordt gekeken naar kenmerken die te maken hebben met de 2 voornaamste aandoeningen:

1. BOS – Brachycephaal Ocular Syndrome – oogproblemen als gevolg van de vorm van de schedel
2. BOAS – Brachycephaal Obstructive Airway Syndrome –ademhalingsproblemen als gevolg van de schedel en ontwikkeling van de luchtwegen

Een overzicht van de 6 handhavingscriteria waarop wordt gehandhaafd:

- Ademgeluid
- Neusopening
- Neusverkorting (Craniofaciale Ratio CFR)
- Neusplooi
- Oogwit
- Ooglidreflex

Een overzicht van deze 6 handhavingscriteria onderverdeeld in groen, oranje en rode criteria is te vinden in het rapport op www.houdenvanhonden.nl/fokkenkortsnuiten

Craniofaciale Ratio (CFR)

Er is een verschil tussen de Craniofaciale Ratio (CFR) en de verhouding tussen lengte van het hoofd en lengte van de neus/snuit zoals die in meerdere rasstandaarden vermeld wordt. De Cranio Faciale Ratio (CFR) is een verhoudingsgetal van de neuslengte (A-B) gedeeld door de craniale lengte (B-C). De craniale lengte is de afstand gemeten over de schedel.

In rasstandaarden wordt vaak gesproken over verhoudingen van lengte hoofd tot lengte neus (muzzle). De CFR is daarbij altijd groter dan de aangegeven verhouding lengte hoofd/snuit.

- **Welke rassen betreft het rapport?**

In principe kan het rapport gelden voor elk ras of elke hond die niet voldoet aan de criteria. In de praktijk kijken we als eerste naar alle extreme kortsnuitige rassen. Er is geen voorgeschreven lijst met rassen hiervoor. We gaan in eerste instantie met de volgende 10 rassen een fokbegeleidingsplan opstellen. Er kunnen in de loop van de tijd rassen toegevoegd worden:

1. Franse Bulldog
2. Engelse Bulldog
3. Mopshond
4. Shih Tzu
5. Boston Terrier
6. Griffons Bruxellois, Belge en Petit Brabançon
7. Pekingees
8. Japanse Spaniel
9. King Charles Spaniel
10. Affenpinscher

- **Hoe komt het fokbegeleidingsplan tot stand?**

Het fokbegeleidingsplan is maatwerk en wordt per ras opgesteld. Dit wordt gedaan in overleg met de rasverenigingen en begeleid door specialisten van o.a. ECGG en WUR. Ook de toekomstige commissie gezondheid gaat een rol spelen bij het opstellen van de fokbegeleidingsplannen. In het plan komen uitvoeringsregels op basis van een convenant dat voor alle fokkers van stamboomhonden geldt dus ook voor fokkers die geen lid zijn van een rasvereniging. De toetsing van de regels gebeurt op het niveau van individuele combinaties van ouderdieren.

- **Wat komt er in het fokbegeleidingsplan te staan?**

In het fokbegeleidingsplan moeten de volgende punten aan de orde komen:

- Aard en omvang huidige populatie
- Selectiemogelijkheden
- Screeningsonderzoeken
 - Fokgeschiktheidskeuring
 - Conditietest
 - ECVO onderzoek
- Inzet outcross
- Mogelijkheid aankeuren look-alikes

VRAGEN TIJDENS INFORMATIEAVOND

Na afloop van de presentatie werden de volgende vragen gesteld. Er zit een overlap in met de informatie van de presentatie, maar als aanvulling en uitbreiding van de informatie hebben we deze toch opgenomen.

Wat is de status van het Convenant van de Engelse Bulldog?

Voor het fokken met de Engelse Bulldog is de afgelopen 5 jaar een Convenant van kracht, waar onder andere de Fokgeschiktheidskeuring, ECVO oogonderzoek en de controle op patella luxatie onderdeel van zijn.

Vanuit de Raad van Beheer is aan de Universiteit van Wageningen gevraagd om de resultaten te bekijken. Samen met de rasverenigingen wordt op korte termijn gezamenlijk de resultaten van de afgelopen 5 jaar bekeken en zal bepaald worden of het convenant voor de toekomst aangepast wordt. Uiteraard zullen de genoemde criteria met betrekking tot de invulling van de Nederlandse wet meegenomen worden in de convenantbespreking.

Komt er een aanpassing aan de rasstandaard van de Franse Bulldog?

In het Fairfokprogramma staat onder andere dat de rasstandaard van de Franse Bulldog aangepast wordt, wat betreft de omschrijving van de lengte van de voorsnuit. Op dit moment meldt de standaard dat de voorsnuit 1/6 van de lengte van het totale hoofd mag bedragen.

Nederland heeft de afgelopen twee jaar tijdens vergaderingen van de FCI presentaties gehouden waarin onder andere dit punt aan de orde is gekomen. Het voorstel is om de tekst over te nemen zoals die in de Engelse rasstandaard staat die de voorsnuit omschrijft als 'relatively short'. Dit wordt vanuit de FCI onderschreven. Doel is deze wijziging in 2019 te realiseren.

Tijdens het eerste weekend van juni 2019 is door de SCC (Franse Kennel Club) toegezegd dat het op de eerstkomende Algemene Ledenvergadering en de eerstkomende vergadering van de Rasstandaard-commissie aan de orde komt en dat de wijziging doorgevoerd wordt.

Gezien het gezamenlijke doel van zowel de overheid als de Raad van Beheer, wordt de kans van slagen van een overeenstemming hoog ingeschat.

Samenwerking alle rasverenigingen

Vanuit de zaal komt de opmerking dat het van belang is om gezamenlijk een front te vormen en elkaar te steunen. Er zijn rasverenigingen die zelfstandig de pers opzoeken en uitspraken doen die niet altijd in lijn liggen met het algemene uitgangspunt. Dit geeft een verhoogd risico op reputatieschade en speelt organisaties als Dier & Recht in de kaart.

De Raad van Beheer ondersteunt de oproep om samen te werken en als één stem naar buiten te treden. Aan het begin van de avond is onder andere hierom de oproep gedaan geen foto's te maken van de presentatie en het verzoek geen details naar buiten te brengen. Om samen naar oplossingen te zoeken is samenwerking binnen de kynologie van groot belang.

Hoe worden de criteria op dit moment in praktijk gebracht?

Fokkers die op dit moment een nestje pups hebben waarvan de ouders niet aan de criteria voldoen, kunnen bezocht worden door een medewerker van de NVWA of LID.

De Raad van Beheer werkt eraan om het voorstel zo snel mogelijk aan het ministerie te kunnen presenteren, tot overeenstemming te komen en de fokbegeleidingsplannen op te stellen. Dit leidt

hopelijk tot wijzigingen met een formele status, tot dat moment worden de criteria zoals die nu vastgesteld zijn gehanteerd bij een eventuele controle.

De aanwezige vertegenwoordiger van de NVWA geeft aan dat handhavers opgeleid zijn om de huidige criteria te toetsen, die zodanig opgesteld zijn dat deze op locatie te beoordelen zijn. Als blijkt dat de criteria overschreden/niet gehaald worden, kan hij/zij een sanctie opleggen.

De sancties die ingezet kunnen worden bij overtreden van de criteria zijn onder andere een waarschuwing, een boete (per overtreding) en een dwangsom (ingezet na een of meerdere overtredingen waarbij elke volgende overtreding een bepaald bedrag kost). In de meeste gevallen wordt in eerste instantie een waarschuwing gegeven. Het doel van de NVWA is echter overtreding voorkomen, niet om sancties uit te delen.

Naast het risico van een sanctie na een controle, is de kans op een civiele rechtszaak aangespannen door een ontevreden pupkoper aanwezig.

Op het moment dat een fokker honden inzet die niet voldoen aan de huidige criteria, sta je in zo'n geval niet sterk. Daarnaast kan er ook een klacht bij het tuchtcollege van de Raad van Beheer worden ingediend.

Als de voorgestelde aanpassingen aangenomen worden en er een fokbegeleidingsplan ingesteld wordt, wordt het voor fokkers veiliger om te fokken. Deelname aan een wetenschappelijk onderbouwd en door specialisten begeleid fokprogramma, laat zien dat een fokker zijn best doet om een gezonde hond te fokken. Als er onverhoopt nakomelingen geboren worden die alsnog gezondheidsproblemen vertonen, sta je toch een stuk sterker omdat je aan kunt tonen je verantwoordelijkheid als fokker te nemen.

criterium snuitlengte

Vanuit de zaal komt de vraag of je alleen met het aanpassen van de neuslengte de problemen op kan lossen. Zaken als de maat en vorm van de luchtpijp, de vorm van de schedel, de vorm van de voorsnuit en daarmee samenhangend het gebit en de plaatsing van de elementen, spelen bij de brachycephale rassen ook een grote rol.

De Raad van Beheer geeft in haar voorstel, zoals tijdens deze avond gepresenteerd en wat ook aan het ministerie voorgelegd wordt, aan, dat zij zich niet alleen wil richten op de snuitlengte maar op het geheel, onder andere op basis van wetenschappelijke onderbouwing.

Dierenarts Laura Roest geeft aan dat de Raad van Beheer, maar ook de overheid, als doel hebben om gezondheid en welzijn van de honden te verhogen. Dat hierin een verbeterslag gemaakt moet worden, is alle partijen duidelijk.

De cranio-faciale ratio is hier een onderdeel van, maar de focus moet op het totaalplaatje gericht worden. Op dit moment kan een hond door de opgestelde criteria van de overheid op 1 kenmerk worden uitgesloten, waar de Raad van Beheer een breder uitgangspunt heeft.

Door onder andere het inzetten van conditietesten voor mogelijke fokdieren kunnen we gericht functionele, gezonde honden inzetten. Honden die bijvoorbeeld een te nauwe of bij inspanning dichtklappende luchtpijp hebben, komen niet door deze test heen.

Onder andere door de University of Cambridge zijn er onderzoeken gedaan waarbij men heeft gekeken naar de relatie tussen de lengte van de voorsnuit en het voorkomen van BOAS, waarbij de conclusie was dat er niet wetenschappelijk bewezen kon worden dat de snuitlengte een maat is voor de ernst van de BOAS.

Inzetten van outcross en/of look-alikes

Een aanwezige fokker pleit voor het registreren van kruisingen van rashonden en tegen het gebruik van look-alikes. Zijn mening is dat van look-alikes weinig tot niets bekend is, terwijl bij honden afkomstig uit kruisingen van twee rassen meer informatie beschikbaar is.

De Raad van Beheer wil gaan voorzien in registratie van beiden. Bij het gebruik van look-alikes is de afstamming van de hond niet bekend, maar uiteraard zullen deze honden wel alle (gezondheids- en DNA-)onderzoeken moeten ondergaan waardoor je vanaf het moment van registratie gegevens gaat verzamelen en vastleggen.

Er zijn zorgen over het verlies van type en/of temperament bij inzet van look-alikes en outcross. Zowel fokkers als pupkopers vallen op een bepaald ras vanwege de uiterlijke kenmerken en het karakter.

De Raad van Beheer benadrukt dat meewerken aan outcross geen verplichting is voor de individuele fokker, zolang er binnen de raspopulatie mogelijkheden zijn om selectie toe te passen waardoor bijvoorbeeld neuslengte toeneemt. Maar die mogelijkheden moeten er wel zijn.

De diverse outcross-projecten die al meerdere jaren lopen, bij onder andere een aantal Nederlandse rassen, tonen aan dat zowel type als temperament snel weer terug te zien zijn in de nakomelingen. Bij de toepassing van de druppelmethode zoals in Fairfok omschreven is dit vaak al bij de 2de generatie. In de praktijk zien we ook dat de outcross-honden in het algemeen gewild zijn bij veel mensen.

Samenwerking met buitenlandse fokkers

Een aantal kortsnuitige rassen, onder andere de Pekingees, Japanse Spaniel en de Belgische Griffons, hebben slechts een klein aantal fokkers in Nederland. Deze fokkers zijn erg afhankelijk van samenwerking met buitenlandse fokkers. Naast dat ze van mening zijn dat hun honden gezond zijn, ondanks dat ze niet op alle criteria zoals vastgesteld voldoen, zijn zij bang dat ze de aansluiting met de buitenlandse populatie verliezen hierdoor. Zij voelen zich op een eiland gezet en een enkeling ziet zich genoodzaakt te stoppen met fokken. Zij zien het importeren van een hond uit het buitenland of het fokken in het buitenland nog als enige mogelijkheid.

De Raad van Beheer geeft aan dat deze maatregelen vanuit de Nederlandse overheid opgelegd worden. Zoals deze informatieavond laat zien, wordt hard gewerkt aan mogelijkheden voor de rashondenfokkers om de kans te krijgen aan de criteria zoals gesteld door de overheid te kunnen voldoen, maar maatregelen in zijn algemeenheid zijn niet te voorkomen.

Voor importhonden zijn op dit moment geen goede regels voor controle op de criteria, een van de hiaten in de huidige wetgeving.

Wat is de rol van de exterieurkeurmeester?

De Raad van Beheer is van mening dat de keurmeesters ook een verantwoordelijke partij zijn, ondanks dat zij in de presentatie niet als zodanig aangemerkt zijn.

De Raad van Beheer bevestigt dat zij eveneens van mening is dat de keurmeesters moreel medeverantwoordelijk zijn. In de presentatie is op een aantal punten aangegeven dat er al langere tijd aandacht besteed wordt aan het informeren en opleiden van onze exterieurkeurmeesters.

Wat zijn de gevolgen voor showen in het buitenland?

Een aanwezige is bij een vergadering in Vlaanderen geweest, waarbij dierenartsen en het Belgische ministerie aanwezig waren. Hij heeft daar vernomen dat er in België géén fokverbod komt op

kortsnuitige rassen.

De zorg is dat er voor o.a. Belgische rassen geen wijziging in de standaard zal volgen, waardoor honden met een langere neus niet kunnen voldoen aan de standaard en showen in het buitenland nutteloos zal worden.

In België staat de neuslente inderdaad niet in de plannen van de overheid. (NB De plannen zoals ze in Vlaanderen zijn voorgesteld staan ook op de pagina fokken met kortsnuiten op onze website).

De Raad van Beheer geeft aan dat ook in andere landen duidelijk is dat de denkwijze rondom onder andere de kortsnuiten aangepast zal moeten worden. Binnen de FCI wordt het inzicht dat overdrijvingen en extremen geweerd moeten worden breed gedragen door alle Kennel Clubs.

John Wauben is niet alleen bestuurslid van de Raad van Beheer, maar ook keurmeester van onder andere de Engelse Bulldog. Hij beoordeelt een Engelse Bulldog waarvan hij de snuitlengte ongezond kort vindt, lager dan een hond met een langere neus. John ziet dat steeds meer keurmeesters zo gaan denken, ondersteund door de FCI en Kennel Clubs.

Als fokkers in hun fokkerij hun verantwoordelijkheid nemen en op shows exposanten honden met minder extreme kenmerken blijven tonen, wennen de keurmeesters eraan en wordt het voor hen ook makkelijker te kiezen voor de gezonde, goed bewegende en ademende hond.

Hoe nu verder?

De rasverenigingen van de 1111 genoemde rassen hebben een uitnodiging ontvangen voor een overleg op 17 juni. Tijdens dit overleg wordt de opzet van de fokbegeleidingsplannen besproken. Er wordt daarna een totaalvoorstel opgesteld, welke aangeboden wordt aan de minister. Daarvoor is nog geen termijn vastgesteld, maar dit zal op zo kort mogelijke termijn gebeuren.

Voor die tijd heeft het bestuur van de Raad van Beheer samen met een aantal Fairfok partners een gesprek met de minister. De uitnodiging is ontvangen om te spreken over Fairfok, maar er is kans dat dit onderwerp ook aan de orde komt. Vooruitlopend op de voorstellen die gedaan gaan worden, wordt geprobeerd voor te sorteren op waar we heen willen en wat we van de minister nodig hebben. Er wordt in elk gesprek met het ministerie benadrukt dat het principe van de communicerende vaten, druk op de fokkerij van stamboomhonden zal resulteren in een toename van fok en koop van look-alikes, handel en importhonden, zeker ook de benodigde aandacht zal moeten hebben.